

ZEEVISSEN VAN DE BELGISCHE KUST.

G. RAPPÉ & E. ENEMAN

Al een hele tijd leefde bij de auteurs het plan een nieuwe vissenlijst te maken van de soorten die in de Belgische wateren vastgesteld zijn. Het vijfjarig bestaan van de Strandwerkgroep (SWG) vormde de ideale gelegenheid om er werk van te maken.

Met de Belgische wateren wordt bedoeld, de Belgische sector van de Noordzee (200-mijlszone) en de binnenwateren, voor zover zij voor zeevissen van belang zijn. Daar de Noordzeemergens 400 mijl breed is, werden de sectorgrenzen op de middel-lijnen van de werkelijke breedte bepaald. Het verste punt ligt zo'n 70 km of een goede 35 mijl uit de kust, boven de Noordhinder.

De bedoeling van dit werk is om over een up-to-date lijst te beschikken, die als basisdocument kan dienen voor een verdere studie. Het standaardwerk over Belgische zeevissen "Poissons Marins" van Max Poll (1947), verschenen in de reeks "Faune de Belgique" en uitgegeven door wat nu het Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen heet, blijft onverminderd zijn waarde als naslagwerk behouden, maar geeft over het voorkomen van veel soorten in onze streken verouderde informatie. Tal van soorten konden aan de Belgische kust worden toegevoegd, waarvan sommige zelfs algemeen te noemen zijn (vb. Lozano's grondel). Van enkele zeldzame soorten werden veel aanvullende gegevens verzameld gedurende de laatste jaren (vb. Braam). Het omgekeerde is evenzeer waar. Verscheidene soorten werden sinds 1947 niet meer waargenomen (vb. Trompetterzeenaald). Van sommige hiervan moeten we zelfs teruggaan naar de vorige eeuw (vb. Ombervis). Deze staan in de tekst afgedrukt met een kleine letter. Andere, vroeger algemene soorten zijn nu zeldzaam geworden (vb. Grote pieterman) of zelfs uitgestorven (vb. Houting). De oorzaken hiervan zijn velerlei, maar de voornaamste zijn wel overbevissing en, voor die soorten die paaien in het zoete water, watervervuiling en de bouw van sluizen en stuwen.

Op grond van de kennis van het voorkomen elders in de zuidelijke Noordzee werden ook enkele soorten opgenomen die bij

ons te verwachten zijn of er inderdaad ook voorkomen, maar tot nu toe over het hoofd werden gezien (vb. Gladde haai, Spaanse makreel, ...). Deze zijn ook te herkennen aan de kleine druk.

Voor de geïnteresseerde lezer verwijzen we nog naar de recente buitenlandse literatuur: Wheeler (1978), Bauchot & Pras (1980) en Nijssen & de Groot (1980).

Tot slot willen we het Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen, het Rijksstation voor Zeevisserij en de oplettende bemanningen van de gerefereerde vissersvaartuigen (op gevaar af onvolledig te zijn) bedanken voor hun gewaardeerde medewerking.

Wij houden ons aanbevolen voor op- of aanmerkingen en eventuele aanvullingen.

Kapelstraat 3
9890 Ursel

St Janstraat 58
8400 Oostende

Literatuur.

- * POLL, M., 1947. Poissons Marins. Faune de Belgique. Patrimoine Mus.r.Hist.nat.Belg., Bruxelles, 1 - 452.
- * BAUCHOT, M.L. & PRAS, A., 1980. Guide des poissons marins d'Europe, Delachaux & Niestlé, Lausanne - Paris, 1 - 427.
- * NIJSSSEN, H. & DE GROOT, S.J., 1980. Zeevissen van de Nederlandse kust. Wet.meded. KNNV 143: 1 - 109.
- * WHEELER, A., 1978. Key to the fishes of northern Europe. F.Warne, London. 1 - 380.

Enkele opmerkingen omtrent de locale namen.

De meeste vissen zijn door de mensen die er beroepshalve mee bezig zijn (visser, sorteerder, weger, vishandelaar, ...) gekend onder een locale benaming, een dialectnaam. Veel commerciële soorten worden zelfs, afhankelijk van de leeftijd, aangeduid met verschillende namen (Vb: gul-kabeljauw). Bij bepaalde soorten wordt zelfs een vijf- of zesvoudige indeling gemaakt. Daarop wordt hier, een uitzondering daargelaten, niet ingegaan. Hoewel de Belgische kust slechts 65 km lang is, kunnen deze namen lokaal erg verschillen. Dit heeft vooral historische gronden. De vroegere vissersgemeenschappen waren tamelijk gesloten. Ook de visgronden verschilden grotendeels. Dit verklaart waarom de naam van een bepaalde soort, gebruikt aan de oostkust kan verschillen van die van de west- of middenkust. Er bestaan zelfs verschillen tussen Heist en Blankenberge ! Door het in gebruik nemen van Zeebrugge als vissershaven zijn de vissers van de oostkust nu geconcentreerd wat een vermenging (dus verarming) van het 'visserslatijn' tot gevolg heeft. Gelijkaardige evoluties hebben zich ook elders aan de kust voorgedaan. De locale of gewestelijke namen, die hier gegeven worden zijn deze die de auteurs bekend waren en vandaag nog in gebruik zijn. Ze zijn echter voornamelijk gesteund op ervaring aan de oostkust (Zeebrugge) en aan de middenkust (Oostende). Wat de westkust betreft is hier nog een hiaat op te vullen. Als onze westkustleden hun steentje willen bijdragen is in een volgende uitgave dit euvel verholpen. Waar bij bepaalde vissen geen locale namen gegeven worden betekent dit dat de soort ook in de gewesttaal met de officiële nederlandse naam wordt aangeduid of dat ons geen locale benamingen bekend zijn.

KLASSE VAN DE RONDBEKKEN OF KAAKLOZEN (*Cyclostomata*)

Twee soorten worden op onze kust gevangen. De volwassen vissen leven voornamelijk parasitair op andere vissoorten. De larven leven enkele jaren in de bodem van de rivieren en na hun gedaanteverwisseling trekken ze naar zee.

Zeeprík *Petromyzon marinus* Linné, 1758

Loc.: Negenooog

Fr.: Lamproie de mer; E.: Sea lamprey; D.: Meerneunauge

Max. tot 90 cm. Voorbij het oog zitten 7 kieuwopeningen.

Heeft 2 rugvinnen. De mondschijf bestaat uit meerdere rijen ringvormige tanden.

Kleur: olijfgroen gemarmerd op de rug en de flanken, de buikzijde is gebroken wit.

Wordt zeer zelden op onze kust gevangen.

Rivierprík *Lampetra fluviatilis* (Linné, 1758)

Loc.: (Kleine) negenooog

Fr.: Lamproie fluviatile; E.: Lampern; D.: Flussneunauge

Max. tot 50 cm, meestal niet groter dan 35 cm. Voorbij het oog zitten 7 kieuwopeningen. In het bezit van 2 rugvinnen. De mondschijf bestaat uit 1 rij hoorntanden.

Kleur: donkergrijs op de rug, overgaand naar zilverwit op de buikzijde.

KLASSE VAN DE KRAAKBEENVISSEN (*Chondrichthyes*)

Wordt onderverdeeld in de Haaien, de Roggen en de Draakvissen. Deze laatste groep ontbreekt in onze kustwateren.

Haringhaai of neushaai *Lamna nasus* (Bonnaterre, 1788)

Loc.: Latoer

Fr.:Taupe;E.:Porbeagle;D.:Heringshai

Max. tot 350 cm (in de Noordzee meestal veel kleiner). De snuit is puntig en het lichaam is in het midden het hoogst. Het midden van de eerste rugvin ligt ongeveer boven de achterrand van de borstvinnen, de tweede rugvin ligt net boven de anaalvin. Aan weerszijden van de staartwortel en -vin zit een stevige kiel met er onder op de staartvin nog een kleinere. Is eierlevendbarend; de jongen zijn ongeveer 50 cm bij de geboorte.

Kleur: de rugzijde is grijsblauw, de flanken grijs en de buikzijde witachtig.

Op onze kust een zeldzaam geziene gast.

Reuzehaai *Cetorhinus maximus* (Gunnerus, 1765)

Loc.: wordt soms aangeduid met de term Apekalle, maar deze naam slaat op een andere soort nl. de Groenlandse haai

Fr.:Requin pèlerin;E.:Basking shark;D.:Riesenhai

Max. tot 11 m, in de Noordzee meestal niet groter dan 7 m 50

Een opvallend kenmerk zijn de lange kieuwspletten. De soort is een planktoneter die het instromend water zeeft met behulp van de grote kieuwboogaanhangsels.

Is eierlevendbarend; de jongen zijn ongeveer 150 cm bij de geboorte.

Kleur: de rugzijde is grijsbruin tot zwart, de buikzijde vuilwit.

Is zeer zeldzaam op onze kust. Een recente vondst dateert van 16.11.1983, waarbij door de bemanning van een pleziervissersboot op de visgrond Trapegeer een exemplaar werd gevangen.

Voshaai *Alopias vulpinus* (Bonnaterre, 1788)

Fr.: Renard de mer; E.: Tresher; D.: Fuchshai
Max. tot 6 m. De bovenlob van de staartvin is zeer lang.
Kleur: De rugzijde is grijs tot donker blauwgrijs, de flanken grijs gevlekt en de buikzijde witachtig.
Is eierlevendbarend; de jongen zijn ongeveer 150 cm bij de geboorte.

Hondshaai *Scyliorhinus canicula* (Linné, 1758)

Loc.: Zeehondje, Hondje

Zoals de meeste kleine haaiesoorten wordt ook deze soort in de handel verkocht onder de naam "zeepaling".

Fr.: Petite roussette; E.: Dogfish; D.: Kleingefleckter Katzenhai

Max. tot 100 cm. De anaalvin reikt tot het begin van de tweede rugvin. De neusflappen zijn bijna volledig met elkaar vergroeid en reiken tot de bovenlip.

Eierlegend. De eikapsels (6 cm x 2,5 cm) zijn geelachtig van kleur en aan iedere hoek zit een lange hechtdraad. Ze worden met velen tegelijk afgezet en strengelen dikwijls ineen tot trossen. Na ongeveer 6 tot 9 maand, afhankelijk van de temperatuur, komen de jongen uit.

Kleur: de rugzijde is zandkleurig met kleine, bruinachtige vlekken, de buikzijde is vuilwit.

Kathaai *Scyliorhinus stellaris* (Linné, 1758)

Loc.: Dogge, Dog

Fr.: Grande roussette; E.: Nursehound; D.: Grossgefleckter Katzenhai

Max. tot 150 cm. De anaalvin reikt tot het midden van de tweede rugvin. De neusflappen zijn breed, niet vergroeid en bereiken de bovenlip niet. Grotere vlekken dan de vorige soort.

Eierlegend. De eikapsels zijn 10 cm x 4 cm groot.
Op onze kust minder algemeen dan de hondshaai. Meestal betreft het jonge exemplaren.

Ruwe haai *Galeorhinus galeus* (Linné, 1758)

Loc.: Stinkhaai, Steenhaai, Zeiker, Zandhaai
Fr.: Milandre; E.: Tope; D.: Hundshai
Max. tot 170 cm. De anaalvin ligt juist onder de tweede rugvin en is even groot. Enkele rijen scherpe, driehoekige tanden. Is eierlevendbarend. De jongen zijn ongeveer 40 cm groot bij de geboorte.
Kleur: de rug en de flanken zijn grijsachtig bruin, de buik is vuilwit.

Gevlekte gladde haai of toonhaai *Mustelus asterias* Cloquet, 1821

Loc.: Zandhaai, Zeiker, Stinkhaai
Fr.: Emissole commune; E.: Starry smooth hound; D.: Glatthai
Max. tot 180 cm. De anaalvin is kleiner dan de tweede rugvin en begint ongeveer halfweg onder deze laatste. De neusflappen zijn smal. Stompe tanden in een mozaïekpatroon (vergelijkbaar met het gebit van roggen)
Is eierlevendbarend.
Kleur: De rugzijde is grijsachtig met witte vlekken, de buikzijde geelwit.
Niet zeldzaam voor onze kust.

Gladde haai of toonhaai *Mustelus mustelus* (Linné, 1758)

Loc.: Zandhaai, Zeiker, Stinkhaai
Fr.: Emissole lisse; E.: Smooth hound; D.: Glatthai
Max. tot 160 cm. De anaalvin is kleiner dan de tweede rugvin en begint ongeveer onder de helft van deze laatste. Neusflappen breder dan van de vorige soort.
Levendbarend. Bij de geboorte zijn de jongen ongeveer 30 cm groot.
Kleur: rugzijde is effen grijsachtig, de buikzijde is geelwit.
Nog niet met zekerheid langs onze kust bekend door verwarring met de vorige soort. Komt er vermoedelijk wel voor.

Hamerhaai *Sphyrna zygaena* (Linné, 1758)

Fr.: Requin marteau; E.: Smooth hammerhead; D.: Hammerhai
Max. tot 400 cm. Kop metafgeplatte, zijwaarts gerichte lobben,
de ogen zitten op de uiteinden ervan. Eierlevendbarend.
Kleur: de rugzijde is bruinachtig grijs, de buikzijde is
lichter van kleur.
Zeer zeldzaam in Noordeuropese wateren. In 1930 werd bij
de Westhinder een jong exemplaar gevangen.

Doornhaai *Squalus acanthias* Linné, 1758

Loc.: Spoorhaai, Speerhaai, Stekelhaai
Fr.: Aiguillat; E.: Spurdog; D.: Dornhai
Max. tot 120 cm. Vóór de rugvinnen is er een stevige stekel.
De anaalvin ontbreekt.
Is eierlevendbarend. De jongen zijn ongeveer 30 cm bij de
geboorte.
Kleur: de rugzijde is grijsachtig met witte vlekken, de buik-
zijde is vuilwit.
Uitzonderlijk te vangen op onze kust. De recentste vangst
dateert van 21.10.1985, waarbij een wijfje van ongeveer 70 cm
werd gevangen in een warrelnet (F. Derdeyn)

Ijsbaai of Groenlandse haai *Somniosus microcephalus* Schneider, 1801

Loc.: Apekalle
Fr.: Dormeur, Laimargue; E.: Greenland shark; D.: Grönlandhai
Lengte tot ongeveer 640 cm. De anaalvin ontbreekt. De twee rugvinnen zijn
klein en de eerste rugvin bevindt zich ongeveer in het midden van het lichaam.
De kieuwspleten zijn klein.
Het vlees is slechts eetbaar nadat het gedroogd is. Wordt vooral gevangen
voor de grote lever waaruit traan wordt gewonnen.
Kleur: de rugzijde is grijsbruin, de buikzijde lichter.
Van de Belgische kust alleen bekend uit de vorige eeuw. In 1958 werd een
exemplaar in de Westerschelde gevangen.

Zeeengel *Squatina squatina* (Linné, 1758)

Loc.: Viool, Beir, Berteloot, Speelman

Fr.: Ange de mer; E.: Monkfish; D.: Meerengel

Max. tot ongeveer 180 cm. Het lichaam is afgeplat, de kop is breed en voor de neusgaten zitten er franjevormige aanhangsels. Is eierlevendbarend. De jongen zijn ongeveer 25 cm bij de geboorte.

Kleur: de rugzijde is grijsbruin tot zandkleurig, de buikzijde is witachtig.

Volgens een kustvisser werd een vijftiental jaar geleden één exemplaar gevangen. Vroeger algemener.

Gemarmerde sidderrog *Torpedo marmorata* Risso, 1810

Loc.: Elektrische rog

Fr.: Torpille marbrée; E.: Marbled electric ray; D.: Marmorzitterrochen.

Max. tot 60 cm. Het lichaam is afgeplat en tamelijk cirkelvormig met een korte, dikke staart.

Kan elektrische stroomstoten afgeven die zelden meer dan 45 V bedragen en die bij herhaalde ontladingen snel dalen in sterkte. Is eierlevendbarend.

Kleur: de rugzijde is bruinachtig met gele en lichtbruine vlekken, de buikzijde is crèmekleurig.

Langs onze kust zeer zeldzaam. Op het einde van de vorige eeuw werd een exemplaar door Blankenbergse vissers gevangen.

In september 1981 bracht de O.737 een nog levend exemplaar aan.

Gewone sidderrog *Torpedo nobiliana* Bonaparte, 1835

Loc.: Elektrieke rog

Fr.: Torpille noire; E.: Electric ray

Max. tot 180 cm. Lichaam afgeplat, algemenere vorm dan de vorige soort.

Kleur: rugzijde is effen donker (van chocoladebruin tot bijna zwart) de buikzijde is wit.

Nog niet van onze kust bekend. In het begin van de eeuw werd wel een exemplaar gevangen bij Walcheren.

Stekelrog *Raja clavata* Linné, 1758

Loc.: Ruige rog, Eénstaart

Tilten en Teelt zijn mannelijke roggen. Termen als Scherpstaarten en Halvemans hebben betrekking op de grootte. Katroggen zijn hele, kleine roggen van allerhande soorten.

Fr.: Raie bouclée; E.: Roker; D.: Nagelrochen.

De mannetjes bereiken een grootte van 70 cm, de wijfjes van 100 cm. De rugzijde is bezet met veel stekels; meestal drie rijen stekels op de staart; de buitenste rijen hebben de grootste stekels.

De eikapsels zijn ongeveer 4 cm x 6 cm groot en spoelen regelmatig op het strand aan.

Kleur: de rugzijde is geelbruin met grijze en donkere vlekken. Op onze kust af en toe kleine exemplaren. Vroeger werden veel meer roggen gevangen.

Gladde rog of gevlekte rog *Raja montagui* Fowler, 1910

Loc.: Gledder, Gleddigen (Zie ook bij de vorige soort: Halvemans, Scherpstaarten, Katroggen)

Fr.: Raie douce; E.: Spotted ray; D.: Fleckenrochen.

De wijfjes worden maximaal 75 cm, de mannetjes blijven veel kleiner. De borstvinnen (vleugels) zijn niet bezet met doornen.

Kleur: de rugzijde is zandkleurig tot bleekbruin met grote donkere stippen. Soms vormen enkele grotere stippen centraal op de "vleugels" een cirkelvormig patroon.

De eikapsels zijn ongeveer 6,5 - 7 cm x 4 cm groot.

Deze rog wordt nog weinig op onze kust gevangen.

Vleet *Raja batis* Linné, 1758

Loc.: Schate

Fr.: Pocheteau gris; E.: Skate; D.: Glattrochen.

Max. tot 285 cm lang. De snuit is zeer spits. Tussen de rugvinnen kan men 1 à 3 stekels aantreffen en op de staart loopt 1 rij stekels.

De eikapsels zijn tot 14 cm x 8 cm groot.

Kleur: de rugzijde is olijfbruin tot grijsbruin met witgele vlekjes, de buikzijde is lichtgrijs met zwarte puntjes.

Vroeger regelmatig (?) gevangen, nu verdwenen.

Blonde rog *Raja brachyura* Lafont, 1873

Loc.: Kielrog

Fr.: Raie à queue courte; E.: Blonde ray; D.: Blonde

Max. tot 120 cm. Geen stekels op de vinnen.

De eikapsels zijn ongeveer 12 cm x 8 cm groot.

Kleur: de rugzijde is lichtbruin, met enkele vuilwitte vlekken en dicht bezet met donkere stippen, tot tegen de rand van de vinnen en op de staart.

Zeer zeldzaam op onze kust.

Grootoogrog *Raja naevus* Müller en Henle, 1841

Loc.: Wilde rog

Fr.: Raie fleurie; E.: Cuckoo ray; D.: Kuckucksrochen

Max. tot 70 cm. Veel kleinere stekels op de staart, eventueel nog kleinere aan de rand van de borstvinnen.

De eikapsels zijn klein (5,5 cm x 3,5 cm) en bezitten een paar lange horens.

Kleur: de rugzijde is grijsbruin met twee duidelijke zwart en geel gevlekte "ogen" in het midden van de "vleugels"

Zeer zeldzaam langs onze kust.

De volgende soorten werden nog niet op onze kust waargenomen, maar kunnen er eventueel voorkomen.

Golfrog *Raja undulata* Lacépède, 1802

Zuidelijke soort. Maximaal 100 cm. Typisch patroon van grillig, donkere lijnen op de rug.

Kleinoogrog *Raja microocellata* Montagu, 1818

Zuidelijke soort. Maximaal 80 cm. Rugzijde grijsbruin met talrijke witte lijnen en onregelmatige vlekken. Deze lopen dikwijls evenwijdig met de vinrand. Kleine ogen.

Sterrog *Raja radiata* Donovan, 1808

Noordelijke soort. Maximaal 70 cm. Talrijke grote stekels met stervormige basis op rug en staart.

Pijlstaartrog *Dasyatis pastinaca* (Linné, 1758)

Loc.: Pijlstaart, Jude

Fr.: Pastenague; E.: Stingray; D.: Stechrochen.

Max. tot 140 cm in de Noordzee. Halverwege de staart zitten één of twee gezaagde stekels, die in verbinding staan met een gifklier.

Is eierlevendbarend. (Een drachtig vrouwtje werd onlangs door een kustvisser gevangen. De jongen werden op het dek van het schip geboren. Ze waren bij benadering een 30 cm groot.)

Kleur: de rugzijde is olijfbruin tot grijsachtig, de buikzijde is vuilwit.

KLASSE VAN DE BEENVISSEN (*Osteichthyes*)

Steur *Acipenser sturio* Linné, 1758

Max. tot 350 cm. Een onmiskenbare verschijning. Vijf rijen benige platen over het lijf. Lange snuit met vier baarddraden vóór de smalle mond. Trekt de rivieren op om te paaien. Het gekende kaviaar is van deze en aanverwante soorten afkomstig.

Overal in Noord-Europa sterk achteruitgegaan door watervervuiling, stuwen, sluizen en overbevissing.

In de vorige eeuw gekend van de Schelde, Maas en hun bijrivieren. Thans verdwenen. In 1968 werd bij Walcheren nog een exemplaar gevonden.

Paling of aal *Anguilla anguilla* (Linné, 1758)

Loc.:

Fr.: Anguille; E.: Eel; D.: Flussaal.

De wijfjes bereiken een grootte van 100 cm, de mannetjes van 50 cm. De onderkaak steekt ver vóór de bovenkaak uit. De borstvinnen zijn afgerond; de rugvin begint ver achter de borstvinnen.

Leeft in het zoete water maar trekt naar zee om te paaien.

Zeepaling of Kongeraal *Conger conger* (Linné, 1758)

Loc.: Kongel

Fr.: Congre; E.: Conger; D.: Meeraal

Max. tot 275 cm lang. De bovenkaak steekt vóór de onderkaak uit. De borstvinnen zijn puntig. De rugvin begint direkt achter de borstvinnen. De rug- en anaalvin is met zwart omzoomd.

Af en toe kleinere exemplaren voor onze kust.

Murene of moeraal *Muraena helena* Linné, 1758

Fr.: Murène; E.: Moray; D.: Muräne

Tot 130 cm groot. De rugvin begint direkt achter de kop.

Borstvinnen zijn afwezig. Is meestal bruinachtig met lichtere vlekken.

De kleine kieuwopeningen zijn omgeven met een donkere vlek. Zeer zeldzaam voor de Noordealopese wateren. In 1937 werd een exemplaar gevangen op het Oosterstaketsel te Oostende. Het bevindt zich in de collectie van het Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen te Brussel.

Haring *Clupea harengus* Linné, 1758

Loc.: Bliok, Scharding

Fr.: Hareng; E.: Herring; D.: Hering

Max. tot 43 cm lang. De buikvinnen bevinden zich ter hoogte van het midden van de rugvin. Vóór de buikvinnen telt men meer dan 26 kielschubben. De anaalvin bestaat uit 16 tot 18 vinstralen.

Kleur: de rugzijde is blauw en gaat over naar zilverwit op de buikzijde.

Sprot *Sprattus sprattus* (Linné, 1758)

Fr.: Esprot; E.: Sprat; D.: Sprotte.

Max. tot 17 cm lang. De buikvinnen bevinden zich net vóór de rugvin. Vóór de buikvinnen telt men minder dan 24 kielschubben. De anaalvin bestaat uit 17 tot 22 vinstralen.

Kleur: de rugzijde is blauwgroen en gaat over naar zilverwit op de buikzijde.

Sardien *Sardina pilchardus* (Walbaum, 1792)

Loc.: Pilchard

Fr.: Sardine; E.: Pilchard; D.: Sardine.

Max. tot 25 cm lang. De schubben zijn groot en de kieuwdeksels zijn radiaal gegroefd. De buikvinnen bevinden zich ter hoogte van het midden van de rugvin.

Kleur: de rugzijde is blauw-groenachtig, een gouden schijn op de flanken en de buikzijde is zilverwit. Soms met 4 of meer kleine donkere vlekken op de flanken. Door de auteurs nog niet

waargenomen.

Komt in sommige jaren tussen de haring voor.

Elft *Alosa alosa* (Linné,1758)

Loc.: Meivis

Fr.: Alose vraie;E.: Allis shad;D.: Maifish

Tot maximaal 60 cm lang. Kan verward worden met de fint. Is best ervan te onderscheiden door het grote aantal kieuwaanhangsels (80 - 130) op de eerste kieuwboog.

Kleur: de rugzijde is blauwachtig, de flanken hebben een gouden schijn en de buikzijde is zilverachtig. Meestal 1 of geen zwarte vlek op de flank.

Zwemt de rivieren op om te paaien. Vroeger talrijk, nu uitzonderlijk zeldzaam. Door de auteurs niet waargenomen.

Fint *Alosa fallax* (Lacépède,1803)

Loc.: Meivis

Fr.: Alose feinte;E.: Twaite shad;D.: Finte

Tot maximaal 55 cm lang. Gelijkt op de elft. Het beste determinatiekenmerk is het tellen van de kieuwboogaanhangsels : op de eerste kieuwboog zitten 40 tot 60 kieuwboogaanhangsels.

Kleur: de rugzijde is blauwachtig, de flanken hebben een gouden schijn en de buikzijde is zilverachtig. Op de flanken ziet men meestal 6 tot 8 zwarte vlekken.

Langs onze kust minder algemeen.

Ansjovis *Engraulis encrasicolus* (Linné,1758)

Fr.: Anchois;E.: Anchovy;D.: Anchovis.

Maximaal tot 20 cm groot. De bovenkaak steekt vóór de onderkaak uit. Heeft geen kielschubben aan de buikzijde.

Kleur: de rugzijde is lichtgroen tot blauw, flanken en buikzijde zijn zilverwit.

Af en toe gevangen in het voorjaar. In mei 1985 werd door de 0.62 150 kg aangevoerd.

Houting *Coregonus oxyrhynchus* (Linné, 1758)

Maximaal 50 cm. Gelijkt van algemeen aspect op de haring: blauwgroene rug, zilverachtige flanken en buik. Puntige snuit. Vetvin. Zwemt de rivieren op. Zou in de vorige eeuw o.a. in de Schelde en de Maas gevangen zijn. Geen gegevens uit onze eeuw. Vermoedelijk uitgestorven in de Noordzee.

Spiering *Osmerus eperlanus* (Linné, 1758)

Fr.: Eperlan; E.: Smelt; D.: Stint.

Tot maximaal 30 cm. Vetvin aanwezig. De onderkaak steekt meer vooruit. De anaalvin bestaat uit 18 tot 22 vinstralen.

Kleur: is transparant. De rugzijde is blauwgroen, de buikzijde witgeel.

Zwemt de rivieren op waar ze paaien in de benedenloop. Volgens alle andere bronnen een zeer algemene soort. Door de auteurs werd ze echter nog niet waargenomen.

Zalm *Salmo salar* Linné, 1758

Fr.: Saumon; E.: Salmon; D.: Lachs.

Max. tot 150 cm lang. Een vetvin is aanwezig. Het uiteinde van de muil komt niet voorbij de oogbol. De rugvin bestaat uit 10 tot 12 vinstralen en de anaalvin uit 8 tot 11 vinstralen. De staartwortel is slank (de vis kan bij de staartwortel opgenomen worden)

Zeer zeldzaam. Sedert de dertiger jaren niet meer met zekerheid waargenomen.

Zeeforel *Salmo trutta trutta* Linné, 1758

Fr.: Truite de mer; E.: Sea trout; D.: Meerforelle.

Max. tot 140 cm lang. Een vetvin is aanwezig. Het uiteinde van de muil komt voorbij de oogbol. De rugvin bestaat uit 12 tot 14 vinstralen en de anaalvin uit 10 tot 12 vinstralen. De staartwortel is hoog (de vis kan niet bij de staartwortel opgehouden worden; hij glijdt uit de hand.)

Wordt af en toe gevangen in de kustwateren.

Zeeduivel *Lophius piscatorius* Linné, 1758

Loc.: Staartvis, Staart, Roggevreter.

Fr.: Baudroie, Lotte de mer; E.: Angler; D.: Seeteufel.

Max. tot 200 cm lang. De kop is zeer groot en breed. De eerste rugvinstraal is alleenstaand en verlengd en is voorzien van een vlezig aanhangsel om de prooi aan te trekken. De tweede rugvin bestaat uit 11 tot 12 en de borstvin uit 24 tot 26 zachte vinstralen.

Kleur: variabel. Meestal bruinachtig, onregelmatig gevlekt.

Kabeljauw *Gadus morhua* Linné, 1758

Loc.: In onze streken wordt een jonge kabeljauw van minder 4 kg een gul genoemd.

Fr.: Cabillaud, Morue; E.: Cod; D.: Kabeljau

Max. tot 165 cm lang. De bovenkaak steekt vooruit en aan de onderkin zit een lange kindraad.

Kleur: de rugzijde en flanken zijn olijfbruin tot zandkleurig met donkere en lichtere vlekken, de zijlijn en de buikzijde zijn witachtig.

Algemeen.

Schelvis *Melanogrammus aeglefinus* (Linné, 1758)

Loc.: Een kleine schelvis wordt in onze streektaal "totte" genoemd.

Fr.: Eglefin; E.: Haddock; D.: Schellfisch

Max. tot 80 cm. De bovenkaak steekt meest naar voor en aan de onderkin zit een zeer korte kindraad. De eerste rugvin is spits.

Kleur: de rugzijde is grijsachtig, de flanken zilverachtig en de buikzijde is wit. Op de flanken zit een grote zwarte vlek en de zijlijn is ook zwart.

Wordt slechts weinig op onze kust gevangen.

Wijting *Merlangius merlangus* (Linné, 1758)

Loc.: Kleine wijtingen worden molenaartjes genoemd.

Fr.: Merlan;E.: Whiting;D.: Wittling.

Max. tot 70 cm groot. De bovenkaak steekt vooruit. Een kindraad is niet aanwezig bij de volwassen dieren.

Kleur: de rugzijde is groenblauw, flanken en buikzijde zijn zilverkleurig. Bovenaan de basis van de borstvin zit een zwarte vlek en de zijlijn is bruinachtig.

Algemeen.

Blauwe wijting *Micromesistius poutassou* (Risso, 1826)

Loc.:

Fr.: Potassou;E.: Blue whiting;D.: Blauer Wittling.

Max. tot 45 cm. De onderkaak steekt iets meer naar voor en draagt geen kindraad. De 3 rugvinnen zijn ver van elkaar geplaatst.

Kleur: de rugzijde is blauw, de flanken en de buikzijde zijn zilverwit.

Sommige jaren in klein aantal op onze kust te vangen, vooral in de zomermaanden.

Dwergbolk *Trisopterus minutus* (Linné, 1758)

Loc.:

Fr.: Capelin;E.: Poor cod;D.: Zwergdorsch

Max. tot 26 cm lang. De bovenkaak steekt vooruit en aan de onderkin zit een zeer lange kindraad. De anaalvinnen zijn van elkaar gescheiden. Het uiteinde van de borstvinnen reikt iets voorbij de anaalvin.

Kleur: de rugzijde is geelbruin, de flanken goudkleurig en de buikzijde zilvergrijs. Aan de bovenkant van de basis der borstvinnen zit een kleine zwarte vlek.

Zeldzaam

Steenbolk *Trisopterus luscus* (Linné, 1758)

Loc.: Steenpost, Post, Platte kast

Fr.: Tacaud;E.: Bib;D.: Franzosendorsch

Max. tot 45 cm lang. Boven- en onderkaak even lang. De kindraad is lang. De anaalvinnen zijn niet van elkaar gescheiden.

Ongeveer de helft van de lengte van de borstvinnen reikt voorbij het begin van de anaalvin.

Kleur: de rugzijde is geelbruin, de flanken gelig en de buikzijde wit. Op het lichaam zitten een 4 tot 5-tal donkere verticale banden en een grote zwarte vlek aan de basis der borstvinnen.

Een nauw verwante soort, de Kever (*Trisopterus esmarkii* Nilsson, 1855), (E.: Norway pout) wordt noordelijker in de Noordzee en in sommige jaren in het Kanaal tot bij Boulogne gevangen. Nog niet in onze wateren aangetroffen. De soort is minder hoog dan de gewonesteenbolk, de onderkaak steekt iets voorbij de bovenkaak en de tweede en derde rugvin raken elkaar niet.

Vlaswijting of pollak *Pollachius pollachius* (Linné, 1758)

Loc.: Vlasser

Fr.: Lieu jaune; E.: Pollack; D.: Pollack

Max. tot 130 cm lang. De onderkaak steekt voorbij de bovenkaak en draagt geen kindraad. Het uiteinde van de borstvinnen reikt voorbij het begin van de anaalvin.

Kleur: de rugzijde is bruin of groenachtig, de flanken geelgroen en de buikzijde wit. De donkere zijlijn loopt met een grote boog boven de borstvin.

Minder algemeen, meestal jonge exemplaren.

Koolvis *Pollachius virens* (Linné, 1758)

Fr.: Lieu noir; E.: Saithe; D.: Köhler

Max. tot 130 cm groot. De onderkaak is iets vooruitstekend en draagt een korte kindraad. Het uiteinde van de borstvinnen reikt niet tot aan de anaalvin.

Kleur: de rugzijde is donkergroen, de flanken grijsachtig en de buikzijde zilverachtig. De gebroken witte zijlijn loopt bijna recht.

Wordt uitzonderlijk op onze kust gevangen, o.a. recent in de havengeul van Oostende.

Vijfdradige meun *Ciliata mustela* (Linné, 1758)

Loc.: Lompje, Lobben

Fr.: Motelle à cinq barbillons; E.: Five-bearded rockling;

D.: Fünfbärtelige Seequappe.

Max. tot 25 cm lang. Vijf tastdraden op de kop, waarvan één aan de kin en vier op de snuit. Van de eerste rugvin is de eerste vinstraal lang, de andere zijn kort en liggen in een groef.

Kleur: de rug is donkerbruin, de flanken en de buik zijn licht grijsbruin.

Zeer algemeen

In Nederland werd nog een andere "vijfdradige" meun gevangen: de Noorse meun (*Ciliata septentrionalis* (Collet, 1875)) Te onderscheiden van de vorige soort door de gelobde rand van de bovenlip. Wordt ook niet zo groot als de vorige (Max. 18 cm)

Vierdradige meun *Enchelyopus cimbrius* (Linné, 1766)

Fr.: Motelle à quatre barbillons; E.: Four-bearded rockling;

D.: Vierbärtelige Seequappe

Max. tot 40 cm groot. Vier tastdraden op de kop, waarvan één op de kin en drie aan de snuit. Van de eerste rugvin is de eerste vinstraal lang, de andere zijn kort en liggen in een groef.

Kleur: variabel. De rugzijde is bruinzwart, roodachtig, grijs tot geelachtig; de flanken zijn grijs en de buikzijde wit.

De vinstralen van de eerste rugvin zijn blauw-zwart. Op het einde van de rug- en de anaalvin zit een donkere vlek.

Zeer zeldzaam. Op 09.12.1985 werd door de 0.32 een exemplaar gevangen.

Driedradige meun *Gaidropsarus vulgaris* (Linné, 1758)

Fr.: Motelle (à trois barbillons); E.: Three-bearded rockling;

D.: Dreibärtelige Seequappe

Max. tot ongeveer 50 cm. Drie tastdraden op de kop, één aan de kin en twee op de snuit. Van de eerste rugvin is de eerste vinstraat kort, de andere zijn nog korter en liggen in een groef.

Kleur: de rug is lichtroze of lichtbruin met donkere vlekken, de buikzijde is lichter van kleur.

Zeer zeldzaam. Op 14.04.1983 werd door de 0.32 een exemplaar gevangen bij de Stroombank.

Een andere driedradige meun (*Gaidropsarus mediterraneus* (Linné,1758)) werd reeds bij Gris Nez en in de monding van de Thames gevangen. Verschilt van de vorige soort door de effen donkere rug.

Leng *Molva molva* (Linné,1758)

Loc.: Linge

Fr.: Lingue;E.: Ling;D.: Leng.

Max. tot 200 cm. Lang en smal lijf. Eén baarddraad op de kin. De bovenkaak reikt voorbij de onderkaak. De tweede rugvin is erg verlengd.

Kleur: de rug is bruingroen met onregelmatige vlekken

Zeer zeldzaam. In de eerste helft van de vorige eeuw werd een jong exemplaar gevangen.

Vorskwab *Raniceps raninus* (Linné,1758)

Fr.: Trident;E.: Tadpole-fish;D.: Froschdorsch.

Max. 35 cm lang. De kop is groot en breed en een kleine kindraad is aanwezig. De eerste rugvin is zeer klein en bestaat uit 3 vinstralen.

Kleur: zwart tot donkerbruin met een blauwe schijn.

Enkele malen waargenomen op de kust.

Heek *Merluccius merluccius* (Linné,1758)

Loc.: Mooie meid

Fr.: Merluche; E.: Hake;D.: Seehecht.

Max. tot 180 cm. De onderkaak steekt vooruit en op de kaken zitten 2 tot 3 rijen grote, scherpe tanden. Twee rugvinnen waarbij het laatste gedeelte van de tweede rugvin verlengd is.

Kleur: de rugzijde is grijsachtig, de de flanken zilvergrijs en de buikzijde zilverwit. Bij de volwassen dieren is de mondholte en de binnenkant van de kieuwdeksels zwart gekleurd. Enkele malen in onze kustwateren aangetroffen.

Puitaal *Zoarces viviparus* (Linné, 1758)

Fr.: Blennie vivipare; E.: Viviparous blenny; D.: Aalmutter
Max. 50 cm lang. Inkeping tussen de rug- en staartvin.

Levendbarend wat een zeldzaam verschijnsel is bij vissen.

Kleur: variabel. In onze wateren is de rugzijde meestal groen-bruin, de buik grijsachtig en de buikvinnen geel-oranje. Niet zeldzaam, meest in havens en inhammen (Ijzermonding, Zwin)

Geep *Belone belone* (Linné, 1758)

Loc.: Meivis, Snippe

Fr.: Orphie; E.: Garfish; D.: Hornhecht.

Max. tot 94 cm groot. Snavelvormige bek met hele kleine, scherpe tanden. Geen bijvinnen achter de rug- en anaalvin. Groene graten.

Niet zeldzaam, voornamelijk in het zomerhalfjaar.

Makreelgeep *Scomberesox saurus* (Walbaum, 1792)

Fr.: Balaou; E.: Skipper; D.: Makrelenhecht.

Max. 45 cm. Snavelvormige bek met hele kleine tanden. Voorbij de rugvin zitten 5 bijvinnen en voorbij de anaalvinnen 7 bijvinnen.

Soort van dieper water, soms aangespoeld op het strand.

Koornaarvis *Atherina presbyter* Cuvier, 1829

Loc.: wordt verkeerdelijk Spiering genoemd. Vroeger sprak men van Noorse spiering of Schrapper.

Fr.: Prêtre; E.: Sand-smelt; D.: Ährenfisch

Max. 20 cm. De anaalvin heeft twee stevige en 13 tot 16 zachte vinstralen. Op de zijlijn telt men 53 tot 57 schubben.

Kleur: de rugzijde is lichtgroen met witte stippen, op de flanken loopt een zilverachtige streep en de buikzijde is wit of zilverwit.

Algemeen in het zomerhalfjaar.

Kleine koornaarvis *Atherina boyeri* Risso, 1810

Maximaal 9 cm. De anaalvin heeft 2 stevige en 11 tot 13 zachte vinstralen. Op de zijlijn telt men 44 tot 48 schubben.

Zou in 1983 in de havengeul van Blankenberge zijn gevangen. Helaas is het specimen niet bewaard gebleven. Volgens sommige auteurs is deze soort slechts een vorm van de vorige.

Zonnevis *Zeus faber* Linné, 1758

Fr.: Saint-Pierre; E.: Dory; D.: Petersfisch.

Max. tot 65 cm lang. Het lichaam is hoog en zijdelings afgeplat. De muil is uitstulpbaar. De rugvin heeft lange membraamfilamenten. De anaalvin bestaat uit 3 tot 4 stevige vinstralen. Kleur: rugzijde bruinachtig, de flanken zijn geel en grijs en de buikzijde is zilverachtig. Op de flanken zit een zwarte vlek.

Af en toe op onze kust te vangen, vooral in de zomer. Meestal betreft het kleine exemplaren.

Koningsvis *Lampriis guttatus* (Brünnich, 1788)

Fr.: Poisson-lune; E.: Opah; D.: Gotteslachs

Max. tot 150 cm in de Noordzee. Het lichaam is hoog en zijdelings samengedrukt. De mond is licht uitstulpbaar en bezit geen tanden. Borst- en buikvinnen zijn lang en puntig, de staartvin is gevorkt.

Kleur: de rugzijde is staalblauw, de flanken groenachtig met roze weerschijn en de buik is zilverrozig. Het gehele lichaam is bezaaid met zilverachtige vlekken. De vinnen zijn rood. Zeer zeldzaam. Op 29.06.1946 spoelde een vers exemplaar van meer dan één meter lengte aan op het strand van St-Idesbald.

Driedoornige stekelbaars *Gasterosteus aculeatus* Linné, 1758

Loc.: Kraaivisje

Fr.: Epinoche; E.: Three-spined stickleback; D.: Dreistachliger Stichling.

Tot 10 cm. Op de rug zijn er 3 alleenstaande stekel, de derde is klein.

Kleur: variabel. Meestal grijsgroen op de rugzijde, de flanken en de buik zijn zilverachtig. In de paaitijd hebben de mannetjes een rode buik en blauwe ogen.

Algemeen dicht bij de kust en in de inhammen. Leeft ook in het zoete water.

Zeestekelbaars *Spinachia spinachia* (Linné, 1758)

Fr.: Epinoche de mer; E.: Fifteen-spined stickleback;

D.: Seestichling

Max. 20 cm. Is langgerekt van vorm met een scherpe snuit en een lange smalle staartwortel. Op de rug zijn er 14 tot 16 kleine, alleenstaande stekels.

Kleur: rug en flanken zijn groenachtig-bruin. Over de flanken lopen donkere banden. De buik is geelachtig.

Zeldzaam. De recentste meldingen dateren van 1980 (0.32) en van 1983 (0.190).

Grote zeenaald *Syngnathus acus* Linné, 1758

Loc.:

Fr.: Aiguille de mer; E.: Graeter pipefish; D.: Grosse Seenadel

Max. tot 45 cm. De snuit is langer dan de helft van de kop-

lengte. De rugzijde van de kop is juist achter de ogen ingebogen. De staartvin is goed ontwikkeld. De rugvin bestaat uit 36 tot 45 vinstralen. Heeft 17 tot 21 rompringen voor de anale opening, erna 39 tot 43.

Kleur: lichtbruin of lichtgroen van kleur.

Algemeen.

Kleine zeenaald *Syngnathus rostellatus* Nilsson, 1855

Fr.: Petite aiguille de mer; E.: Nilsson's pipefish; D.: Kleine Seenadel

Max. 17 cm lang. De snuit is korter dan de helft van de koplengte en iets naar boven gericht. De staartvin is goed ontwikkeld. De rugvin bestaat uit 36 tot 45 vinstralen. Heeft 13 tot 17 rompringen voor de anale opening, erna 37 tot 42.

Kleur: bruinachtig

Wordt regelmatig aangetroffen.

Trompetterzeenaald *Syngnathus typhle* (Linné, 1758)

Fr.: Siphonostome; E.: Deep-snouted pipefish; D.: Schmalschnäuzige Seenadel.

Tot 30 cm. De snuit is lang en hoog en zijdelings samengedrukt. De rugvin bestaat uit 28 tot 41 vinstralen. Er zijn 16 tot 18 rompringen voor de anale opening en 33 tot 38 erna. Kleur: variabel. Meestal bruinachtig met kleine, witte stippen. Door de auteurs nog niet opgemerkt. Enkele exemplaren van vóór 1940.

Wormzeenaald *Nerophis lumbriciformis* (Pennant, 1776)

Fr.: Nérophis lombricoïde; E.: Worm-pipefish; D.: Wurmfish

Tot 15 cm. De snuit is kort en hoog en is iets naar boven gericht. De staart-, borst- en anaalvinnen ontbreken. De rugvin bestaat uit 24 tot 28 vinstralen. Er zijn 17 tot 18 rompringen voor de anale opening.

Kleur: is groen- of bruinachtig met lichtere vlekjes. Op de kop bruine vlekken.

Zeer zeldzaam. De recentste gevallen dateren van 1923.

Adderzeenaald *Entelurus aequoreus* (Linné, 1758)

Fr.: Entelure; E.: Snake-pipefish; D.: Grosse Schlangennadel

De wijfjes worden 60 cm en de mannetjes maximaal 40 cm.

Anaalvin en borstvinnen zijn afwezig en de staartvin is niet ontwikkeld. Heeft 28 tot 31 rompringen vóór de anale opening.

Kleur: geelbruin met op iedere lichaamsring een blauwe, verticale streep, die donker omrand is.

Vrij zeldzaam.

Zeepaardje *Hippocampus ramulosus* Leach, 1814

Fr.: Hippocampe moucheté, Cheval marin; E.: Seahorse; D.: Seepferdchen

Tot 15 cm. Oogdiameter kleiner dan de helft van de snuitlengte. Er bevinden zich 18 tot 21 vinstralen in de rugvin en 14 tot 18 in de borstvin. Van 46 tot 52 lichaamssegmenten. Soms huidaanshangsels.

Kleur: variabel. Meestal bruinachtig met kleine witte stipjes. Wordt bij ons zeer weinig waargenomen. In juli 1985 werden twee exemplaren gevangen door Oostendse kustvissers.

Rode poon *Trigla lucerna* Linné, 1758

Loc.: Roodbaard

Fr.: Perlou, Rouget trigle; E.: Tub gurnard; D.: Roter Knurrhahn.

Tot 75 cm lang. De borstvinnen reiken tot voorbij het begin van de anaalvin. De schubben op de zijlijn zijn glad.

Kleur: de rug en flanken zijn roodachtig bruin, de buik is witachtig. De borstvinnen zijn aan de bovenzijde blauw met een rode rand en groene vlekken.

De meest voorkomende soort poon op onze kust. Alleen kleine exemplaren.

Engelse poon *Aspitrigla cuculus* (Linné, 1758)

Loc.: Engelse soldaat, Rode soldaat

Fr.: Grondin rouge; E.: Red gurnard; D.: Seekuckuck

Max. 40 cm lang. De borstvinnen reiken voorbij het begin van de anaalvin. Op de zijlijn zitten hoge, dikke schubben (lijkt op een ritssluiting). De rugzijde en de flanken zijn roodachtig, de buik is rozig met zilverschijn en de borstvinnen zijn donker.

Zeldzaam op onze kust.

Knorhaan of grauwe poon *Eutrigla gurnardus* (Linné, 1758)

Loc.: Stekkertje, zoals ook de kleinere exemplaren van andere poonsoorten worden genoemd.

Fr.: Grondin gris; E.: Grey gurnard; D.: Grauer Knurrhahn

Tot 45 cm groot. De borstvinnen reiken niet voorbij het begin van de anaalvin. De schubben op de zijlijn zijn voorzien van stekeltjes.

Kleur: de rugzijde en de flanken zijn grijsbruin, soms roodbruin met witte vlekjes, de buikzijde is witachtig. De rugvin draagt een zwarte vlek.

Minder algemeen.

Gestreepte poon *Trigloporus lastovitza* (Brünnich, 1768)

Fr.: Grondin strié; E.: Streaked gurnard; D.: Gestreifter Knurrhahn.

Tot 40 cm groot. De snuit is stomp. De borstvinnen reiken voorbij het begin van de anaalvin. De schubben op de zijlijn zijn voorzien van kleine stekeltjes.

Kleur: de rug en de flanken zijn roodachtig met donkere vlekken, de buik is witgeel en over het gehele lichaam lopen schuine strepen. De vrijstaande vinstralen van de borstvin zijn soms

voorzien van donkere ringen.
Zeer zeldzaam op onze kust.

Zeedonderpad *Myoxocephalus scorpius* (Linné, 1758)

Loc.: Potsekop, Butskop. Verkeerdelijk door sommige sportvissers zeeduivel genoemd.

Fr.: Chaboisseau; E.: Bull-rout; D.: Seeskorpion

Max. 30 cm. De bovenste stekel op het voorkieuwdeksel is kleiner dan de oogdiameter. De zijlijn is glad.

Kleur: de rugzijde en de flanken zijn grijsbruin met donkere vlekken, de buikzijde van het mannetje is rood en wit gevlekt.

Groene zeedonderpad *Taurulus bubalis* (Euphrasen, 1786)

Fr.: Chabbot buffle; E.: Sea scorpion; D.: Seebull

Max. 17 cm. De bovenste stekel op het voorkieuwdeksel is groter dan de oogdiameter. De zijlijn is stekelig. Aan beide kaakhoeken is er een vliezig draadje aanwezig.

Kleur: rug en flanken groenbruin gevlekt, buik geelachtig (meest bij de mannetjes). De onderkant van de kop van het wijfje is bezet met donkere vlekjes.

Langs onze kust minder algemeen.

Harnasmannetje *Agonus cataphractus* (Linné, 1758)

Loc.: Oud ventje, Neushangertje, Sistje.

Fr.: Souris de mer; E.: Hooknose; D.: Steinpicker.

Tot 15 cm groot. Het lichaam is volledig bezet met beenplaten en onder de kop zitten veel korte kindraden.

Kleur: de rugzijde en de flanken zijn grijsbruin met 4 tot 5 donkere zadelvlekken op de rug. De buik is vuilwit
Algemeen. Belangrijke predator van garnaal.

Snotolf *Cyclopterus lumpus* Linné, 1758

Loc.: Strontvis, Strontvreter.

Fr.: Lompe; E.: Lumpsucker; D.: Seehase

De wijfjes worden maximaal 70 cm en de mannetjes 50 cm. Het lichaam is rondachtig en bedekt met rijen benige knobbels. De kop is stomp. Aan de buikzijde zit een zuignap, die gevormd wordt door de vergroeide buikvinnen.

Kleur: de jongere dieren zijn groen-blauw van kleur, de volwassenen iets meer grijs. De mannetjes hebben in de paartijd een roodgekleurde buikzijde.

Slakdolf *Liparis liparis* (Linné, 1758)

Loc.: Lokketetjes, Pulletje, Keun

Fr.: Limace de mer; E.: Sea-snail; D.: Grosser Scheibenbauch

Max. 15 cm. Kikkervisachtig van vorm. De buikvinnen zijn vergroeid tot een zuignap. De rugvin en de anaalvin zijn verbonden met de staartvin. De rugvin bestaat uit 33 tot 35 vinstralen, de anaalvin uit 27 tot 29.

Kleur: variabel. Grijsachtig, groenachtig, violetbruin. Meestal strepen over het lichaam.

Een andere soort, de Kleine slakdolf (*Liparis montagui* (Donovan, 1804)), die zowel ten zuiden als ten noorden van ons is waargenomen, blijft kleiner (10 cm). De rug- en anaalvin zijn gescheiden van de staartvin. De kleur van deze soort is variabel. Dikwijls fel oranje, oranjegeel.

Zeebaars *Dicentrarchus labrax* (Linné, 1758)

Loc.: Wordt weleens met lucratieve bedoeling Witte zalm genoemd.

Fr.: Bar, Loup; E.: Bass; D.: Wolfbarsch

Tot 100 cm maximum. De eerste rugvin bestaat uit 8 tot 9 stevige stralen. Op de onderrand van het voorkieuwdeksel zitten meerdere stekels.

Kleur: rug is grijsachtig, flanken zilverkleurig en buik is zilverwit. Op het kieuwdeksel zit een donkere vlek.

Wordt nog dikwijls verward met de harder.

Niet zeldzaam in het zomerhalfjaar.

Horsmakreel *Trachurus trachurus* (Linné,1758)

Loc.: Poer, Poes.

Fr.: Chinchard;E.: Scad;D.: Stöcker.

Tot 50 cm lang. Op de zijlijn bevindt zich een rij van grote benige schubben.

Kleur: de rugzijde is grijsblauw, de flanken zilverachtig en de buikzijde wit. Op het uiteinde van het kieuwdeksel zit een donkere vlek.

Niet zeldzaam, in sommige jaren algemeen.

Braam *Brama brama* (Bonnaterre,1788)

Fr.: Castagnole;E.: Ray's bream;D.: Brachsenmakrele.

Wordt tot 65 cm. Ovaalvormige vis, waarvan het lichaam zijdelings is afgeplat. De staartvin is diep gevorkt.

Kleur: de rug is meestal donkergroen-bruin met een zilveren schijn. Flanken en buikzijde zijn zilvergrijs. De borstvinnen zijn geelachtig.

Zeldzaam, in het late najaar (nov.-dec.) In sommige jaren invasieachtig, zoals in november 1976.

Zeekarper *Spondylisoma cantharus* (Linné,1758)

Loc.: De vissersbenaming is "Boarzen" zoals alle andere zee-brasemsoorten.

Maximaal 50 cm. Hoog lichaam met kleine kop. De rugvin bestaat uit 11 stevige en 12 tot 13 zachte vinstralen. De anaalvin heeft 3 stevige en 10 tot 11 zachte vinstralen. Enkele grote tanden vooraan en vele kleinere naar achteren in de mond.

Kleur: de rugzijde is grijsachtig, de flanken zilvergrijs met soms 6 tot 7 donkere verticale banden.

Erg wisselvallig voorkomen.

Sommige jaren niet zeldzaam.

Rode zeebrasem *Pagellus bogaraveo* (Brünnich, 1768)

Fr.: Dorade; E.: Red sea-bream; D.: Graubarsch

Tot ongeveer 50 cm. De kop is stomp. De rugvin bestaat uit 12 of 13 stevige vinstralen en 11 tot 13 zachte vinstralen. De anaalvin bestaat uit 3 stevige en 11 tot 13 zachte vinstralen. Veel kleine tanden in de bek.

Kleur: de rugzijde is grijsrood of roze, de flanken zijn zilverachtig. Boven achter het kieuwdeksel zit een zwarte vlek (die bij jonge vissen dikwijls ontbreekt).

Zeer zeldzaam aan onze kust. Deze eeuw nog niet met zekerheid waargenomen.

Gewone zeebrasem *Pagellus erythrinus* Linné, 1758

Fr.: Pageot commun; E.: Pandora; D.: Rotbrassen

Max. 60 cm. De kop is puntig. Tandens als de vorige. De rugvin bestaat uit 12 stevige vinstralen en 10 zachte, de anaalvin uit 3 stevige en 8 tot 10 zachte vinstralen.

Kleur: bij levende exemplaren is de rugzijde oranje-rood, de flanken rooskleurig en de buikzijde zilverachtig. De rand van het kieuwdeksel is karmijnrood.

Zeer zeldzaam. Eén exemplaar van 22,5 cm werd op 21.07.1984 op de Nieuwpoortbank gevangen door de bemanning van de O.599.

Bokvis *Boops boops* (Linné, 1758)

Fr.: Bogue, E.: Bogue; D.: Gelbstrieme

Tot 38 cm. Slanke vis met vooruitstekende onderkaak. De eerste rugvin bestaat uit 14 tot 16 stevige en 14 of 15 zachte vinstralen.

Kleur: de rug kan grijsblauw, groen- of bruinachtig zijn. De zijlijn is donker en eronder lopen 3 tot 5 goudachtige lengtestrepen. Buikzijde witachtig. Brede tanden.

Zeer zeldzaam. Eén exemplaar werd op 06.11.1984 op de Nieuwpoortbank gevangen door de bemanning van de O.142.

Ombervis *Argyrosomus regius* (Asso, 1801)

Loc.: Onze-Lieve-Vrouwevis

Fr.: Maigre;E.: Meagre;D.: Adlerfisch

Tot 200 cm. Afgeronde snuit. Tussen de eerste en tweede rugvin is er geen tussenruimte, alleen een inkeping. De eerste rugvin bestaat uit 9 of 10 stevige vinstralen, de tweede uit 1 stevige en 26 tot 29 zachte vinstralen. De anaalvin bestaat uit 2 stevige en 7 of 8 zachte vinstralen. De schubben laten gemakkelijk los; op de zijlijn zitten er 50 tot 58.

Kleur: de rug is meestal zilvergrijs, de flanken lichter met een gouden weerschijn, de buik is zilverwit. Op het kieuwdeksel zit soms een donkere vlek.

De binnenzijde van de mond is goudgeel.

Alleen gekend van de vorige eeuw.

Koning van de poon of mul *Mullus surmuletus* Linné, 1758

Loc.: Keuninkvis, Meivis

Fr.: Rouget de roche;E.: Red mullet;D.: Streifenbarbe

Max. 40 cm. De kop is steil en aan de kin hangen 2 lange kindraden, die in groeven kunnen verborgen worden. De schubben zijn groot.

Kleur: dode exemplaren zijn rooskleurig op de rug en de flanken, de buik is geelroze. Levende exemplaren variëren van kleur al naargelang de diepte die ze bewonen en de periode van de dag.

Rode bandvis *Cepola rubescens* Linné, 1766

Fr.: Cépole;E.: Red bandfish;D. Bandfisch

Tot 70 cm. Het lichaam is zeer slank en langgerekt. De rugvin is lang en begint direkt achter de kop. De tanden zijn groot en puntig.

Kleur: de rugzijde en de flanken zijn roodachtig, de buikzijde is oranjekeurig of geelachtig. De rug- en anaalvin zijn geelachtig, met uitzondering van een rode vlek vooraan in de vin. Zeer zeldzaam. Slechts éénmaal gevangen.

Diklipharder *Chelon labrosus* (Risso, 1826)

Loc.: Herder

Fr.: Mulet lippu; E.: Thick-lipped grey mullet; D.: Dicklippige Meeräsche

Max. 75 cm groot. De schubben zijn groot en laten gemakkelijk los. De eerste rugvin bestaat uit 4 stevige vinstralen en de tweede rugvin is er ver van geplaatst. De bovenlip is hoog en vlezig en bezet met enkele rijen kleine papillen. Wanneer men de borstvin naar voor plooit, reikt deze ver voorbij de pupil.

Kleur: de rug is donkergroen of blauwgroen, de flanken zilverachtig met grijze lengtestrepen en de buikzijde is zilverwit. Niet algemeen.

Goudharder *Liza aurata* Risso, 1810

Loc.: Herder

Fr.: Mulet doré; E.: Goldengrey mullet

Tot 45 cm groot. Grote en gemakkelijke loslatende schubben. De eerste rugvin bestaat uit 4 stevige vinstralen en de tweede rugvin is er ver van geplaatst. De bovenlip bezit geen papillen. Plooit men de borstvin naar voor dan reikt deze tot tegen de pupil.

Kleur: de rugzijde is grijsblauw, de flanken zilverachtig met grijze lengtestrepen en de buikzijde is zilverwit. Op het kieuwdeksel zit een gouden vlek.

Zeldzaam.

Dunlipharder *Liza ramada* (Risso, 1826)

Loc.: Herder

Fr.: Mulet porc; E.: Thin-lipped grey mullet; D.: Dünnlippige Meeräsche

Max. 60 cm. Grote en gemakkelijk loslatende schubben. De eerste rugvin bestaat uit 4 stevige vinstralen en de tweede rugvin is er ver van geplaatst. De bovenlip is zonder papillen. De naar voor geplooid borstvin bereikt het oog niet.

Kleur: de rug is grijsblauw, de flanken zijn zilverachtig met

grijze lengtestrepen en de buik is zilverwit. Op de basis van de borstvin zit een zwarte vlek.
Zeldzaam.

Gevlekte lipvis *Labrus bergylta* Ascanius, 1772

Loc.: wordt in de visserij Klipvisje genoemd, zoals de andere soorten lipvissen.

Fr.: Vieille; E.: Ballan wrasse; D.: Gefleckter Lippfisch
Max. 60 cm lang. De rugvin bestaat uit 19 tot 20 stevige en 9 tot 11 zachte vinstralen.

Kleur: variabel. Meestal groenbruin gevlekt, de buikzijde is wit gevlekt. De keel is soms rood gestreept (waarschijnlijk mannetjes)

Hoewel vrij zeldzaam, is deze soort de meest geziene lipvis voor onze kust.

Roze lipvis *Centrolabrus exoletus* (Linné, 1758)

Fr.: Centrolabre; E.: Rock cook

Tot 15 cm. De rugvin bestaat uit 18 tot 20 stevige en 5 tot 7 zachte vinstralen. De anaalvin uit 4 tot 6 stevige en 6 tot 8 zachte vinstralen.

Kleur: de rug is groenbruin of roodachtig, buikzijde zilvergeel. De mannetjes hebben blauwe vlekken op de rug en op de kop zitten blauwe strepen. Op de staartvin loopt een donkere, brede band.

Zeer zeldzaam. Op 04.04.1977 werd bij het Rijksstation voor Zeevisserij een exemplaar afgegeven, gevangen voor Middelkerke.

Kliplipvis *Ctenolabrus rupestris* (Linné, 1758)

Fr.: Cténolabre rupestre; E.: Goldsinny; D.: Klippenbarsch

Tot 18 cm lang. Rugvin met 16 tot 18 stevige en 8 tot 10 zachte vinstralen. De anaalvin heeft 3 of 4 stevige en 7 of 8 zachte vinstralen.

Kleur: van bruin tot roodachtig met zwarte vlekjes op de eerste rugvinmembranen en een zwarte vlek bovenaan de staartwortel.

Zeer zeldzaam. Eén waarneming uit de vorige eeuw en een vangst in 1907.

Baillon's lipvis *Crenilabrus bailloni* Valenciennes, 1839

Fr.: Crénilabre de Baillon; E.: Baillon's wrasse

Max. tot 20 cm lang. De rugvin bestaat uit 14 stevige en 10 of 11 zachte vinstralen, de anaalvin uit 3 stevige en 9 of 10 zachte vinstralen.

Kleur: de vrouwtjes zijn bruin van kleur met donkere vlekken. De mannetjes met groene en rode tekening. Een zwarte vlek ongeveer voorbij het midden van de rugvin, nl. aan het begin van de zachte vinstralen. Eveneens een zwarte vlek op de staartwortel. De basis van de borstvin is blauwachtig. Zeer zeldzaam, slechts drie keer gevangen.

Zwartooglipvis *Crenilabrus melops* (Linné, 1758)

Loc.: wordt bij ons eveneens Klipvisje genoemd.

Fr.: Crénilabre; E.: Corkwing wrasse; D.: Goldmaid

Tot 25 cm lang. De rugvin bestaat uit 15 tot 17 stevige en 8 tot 10 zachte vinstralen. De anaalvin heeft 3 stevige en 8 tot 11 zachte vinstralen.

Kleur: variabel. Meestal groen of groenbruin. Achter het oog zit een langwerpige donkere vlek en op de staartwortel, juist onder de zijlijn zit een zwarte vlek. De mannetjes hebben blauwe iriserende strepen op de kop.

Zeldzaam. Enkele malen in het zomerhalfjaar gevangen.

Grote pieterman *Trachinus draco* Linné, 1758

Loc.: Arend, Pieterman

Fr.: Grande vive; E.: Greater weaver; D.: Petermännchen

Max. tot 40 cm. Opwaarts gerichte stekel voor de ogen. De borstvinnen zijn niet afgerond en de anaalvin bestaat uit 2 stevige en 28 tot 34 zachte vinstralen.

Kleur: geelbruin met schuine donkere strepen. Op de rugvin zit een zwarte vlek. De stekels van de eerste rugvin en deze van het kieuwdeksel staan in verbinding met een gifklier.

Vroeger algemeen, thans zeer zeldzaam.

Kleine pieterman *Trachinus vipera* Cuvier, 1829

Loc.: Pukkel

Fr.: Petite vive; E.: Lesser weever; D.: Viperqueise

Tot 16 cm. Mond erg naar boven gericht. De borstvinnen zijn afgerond en de anaalvin bestaat uit 1 stevige en 24 tot 26 zachte vinstralen.

Kleur: zandkleurig op de rug en de flanken, de buikzijde is lichter. De eerste rugvin is zwart.

Deze soort zou giftiger zijn dan de voorgaande.

Niet zeldzaam.

Slijmvis *Lipophrys pholis* (Linné, 1758)

Fr.: Pholis; E.: Shanny; D.: Schan.

Max. 16 cm. De kop is steil, zonder tentakels. Tussen de vergroeide rugvinnen is een kleine inkeping te zien.

Kleur: Groen- of bruinachtig gevlekt met een donkere vlek halverwege de rugvin. De mannetjes zijn in de paaitijd zwartkleurig met witte lippen.

Rotskustbewoner.

Zeldzaam. Het meest gevonden op golfbrekers en havenhoofden.

Gehoornde slijmvis *Parablennius gattorugine* (Linné, 1758)

Fr.: Blennie gattorugine; E.: Tompot blenny; D.: Gestreifte Schleimfisch.

Tot 30 cm maximum. Boven ieder oog zit een vertakte tentakel

en op het neusgat zit een weinig vertakte tentakel.

Kleur: variabel. Van geelbruin tot roodbruin met een zevental donkere dwarsbanden.

Zeer zeldzaam. Er bevinden zich 5 exemplaren in de collectie van het Natuurhistorisch Museum gevangen op respectievelijk 21.03.1912, 21.04.1922, 14.03. 1923 en 09.11.1937 (Zie M.Poll)

Zeewolf *Anarhichas lupus* Linné, 1758

Loc.: Wulf

Fr.: Loup de mer; E.: Catfish; D.: Seewolf.

Max. 125 cm. De kop is zeer groot. Heeft grote en sterke tanden. De buikvinnen zijn afwezig, de rugvin is hoog en lang. De staartvin is niet verbonden met de rug- en anaalvin.

Kleur: rugzijde en flanken blauwgrijs of bruinachtig met donkere, dwarse banden.

Slechts 1 recente melding bekend: in de nacht van 7 op 8 april 1985 werd op de kust voor Oostende een 20 cm groot exemplaar gevangen door de bemanning van de O.737.

Botervis *Pholis gunnellus* (Linné, 1758)

Fr.: Gonnelle; E.: Butterfish; D.: Butterfisch.

Tot 25 cm maximum. Slanke, langgerekte vis. De buikvinnen zijn weinig ontwikkeld; ze bestaan uit 1 stevige en 1 zachte vinstraal.

Kleur: Is geel- of groenbruin met verticale banden. Op de basis van de rugvin zitten 9 tot 13 zwarte, met wit omzoomde ronde vlekken.

Niet algemeen.

Zandspiering *Ammodytes tobianus* Linné, 1758

Fr.: Equille; E.: Sandeel; D.: Kleiner Sandaal

Tot 25 cm. De tussenkaak is zeer ver uitstulpbaar. De buikvinnen ontbreken. De rugvin bezit 50 tot 56 vinstralen. Op de basis van de staartvin zitten schubben en de schubben op de buik vormen een V-vormig patroon.

Kleur: de rugzijde is geelgroen, de flanken geel en de buikzijde zilverachtig.
Alleen op zandige grond.

Noorse zandspiering *Ammodytes marinus* Raitt, 1934

Fr.: Equille; E.: Raitt's sandeel; D.: Kleiner Sandaal
Max. 24 cm lang. De tussenkaak is zeer ver uitstulbaar. De buikvinnen ontbreken en de rugvin bezit 52 tot 61 vinstralen.
Kleur: de rug en flanken zijn blauwgroen, de buik is zilverachtig. Op de kop, voor de ogen, zit een zwarte vlek.
Niet algemeen.

Smelt *Hyperoplus lanceolatus* (le Sauvage, 1824)

Fr.: Lançon; E.: Greater sandeel; D.: Grosser Sandaal
Tot 32 cm. De tussenkaak is weinig uitstulbaar. De buikvinnen ontbreken en de rugvin bestaat uit 52 tot 61 vinstralen.
Kleur: de rugzijde en flanken zijn blauwgroen, de buikzijde is zilverachtig. Op de kop voor de ogen zit een zwarte vlek.
Niet algemeen.

Pitvis *Callionymus lyra* Linné, 1758

Loc.: Apesjaar, Politievent, Taartegeel, Lukker
Fr.: Dragonnet lyre, Callionyme lyre; E.: Dragonet; D.: Gestreifter Leierfisch.
Mannetjes tot 30 cm, wijfjes tot 20 cm. Op het kieuwdeksel zitten 4 stekels. De tweede rugvin bestaat uit 9 vinstralen. Mannetjes hebben een lang eerste rug- en staartvin.
Kleur: de mannetjes zijn geelbruin met blauwe strepen en vlekken. De onvolwassen mannetjes en de wijfjes zijn zandkleurig en hebben 6 bruine vlekken op de flanken en 3 op de rug.
Algemeen.

Rasterpitvis *Callionymus reticulatus* Valenciennes, 1837

Fr.: Callionyme réticule; E.: Reticulated dragonet

De mannetjes bereiken een grootte van 10 cm, de wijfjes van 8 cm. Op het voorkieuwdeksel zitten 3 stekels. De tweede rugvin bestaat uit 10 vinstralen. Mannetjes hebben een lange eerste rugvin en staartvin.

Kleur: bij de volwassen mannetjes zijn de rugvinnen voorzien van donkere, rode vlekken, blauwe en witte lijnen en vlekjes. De rugzijde en de flanken zijn oranjebruin, met blauwe vlekken op de flanken en bruine zadelvlekken op de rug.

Hoewel weinig recente waarnemingen voorhanden, wellicht vrij algemeen.

Zwarte grondel *Gobius niger* Linné, 1758

Fr.: Gobie noir; E.: Black goby; D.: Schwarzgrundel

Grootste grondelsoort aan onze kust. Max. tot 17 cm. Zwarte kop. Twee rugvinnen die elkaar aan de basis raken.

Kleur: erg variabel. Meestal donkerbruin, met donkere vlekken tot bijna zwart. Onderzijde van de kop is donker.

Bij ons zeldzaam. In Zeeland (Nl.) plaatselijk algemeen.

Glasgrondel *Aphia minuta* (Risso, 1810)

Fr.: Nonnat; E.: Transparent goby; D.: Glassgrundel.

Tot 6 cm lang. Het doorschijnend lichaam is zijdelings afgeplat en de bek is schuin naar boven gericht. De eerste rugvin is niet afgerond en bestaat uit 5 vinstralen, de tweede rugvin is er ver van gescheiden.

Niet zeldzaam.

Brakwatergrondel *Pomatoschistus microps* (Krøyer, 1838)

Fr.: Gobie tacheté; E.: Common goby; D.: Strandgrundel

Max. tot 7 cm lang.

Kleur: lichtgrijs tot zandkleurig met een netwerk van donkere stipjes over het lichaam. Een zwarte vlek aan de basis van de borstvin en zwarte dwarsbanden en vlekken op de flanken.

De mannetjes hebben een zwarte vlek op de rand van de eerste rugvin.

Algemeen; vooral in brakke inhammen (havens, spuikommen,...)

Kleurige grondel *Pomatoschistus pictus* (Malm,1865)

Fr.: Gobie varié;E.: Painted goby;D.: Fleckengrundel.

Max. tot 6 cm groot.

Kleur: bruinachtig, met een netwerk van donkere stipjes. Op de flanken 4 paar zwarte vlekken en op de rugzijde 4 vage dwarsbanden. Een goed determinatiekenmerk is dat men op de eerste rugvin duidelijk 2 donkere rijen stippen ziet.

Vrij zeldzaam. Wellicht grotendeels onopgemerkt.

Dikkopje *Pomatoschistus minutus* (Pallas,1769)

Loc.: Zoetmondje, Suikerpuntje, Kellevisje

Fr.: Gobie buhotte;E.: Sand goby;D.: Sandgrundel

Tot 9 cm lang. Met een sterke loupe kan volgend kenmerk waargenomen worden: achter de bek zitten 9 tot 12 verticale rijen papillen, waarvan enkel de laatste en uitzonderlijk de vierde wat door lopen onder de horizontale rij.

Kleur: zandkleurig met een netwerk van donkere stipjes, vooral duidelijk op de rug. Op de flanken 5 roestbruine vlekken. De mannetjes hebben in de paaitijd 5 of 6 brede dwarsbanden op de flanken en een zwart met wit omzoomde vlek op de eerste rugvin.

Wijfjes dragen in de paaitijd een snorretje.

Zeer algemeen.

Lozano's grondel *Pomatoschistus lozanoi* (de Buen, 1923)

Loc.: Zoals bij het dikkopje, net als alle andere soorten.

E.: Lozano's goby

Max. 8 cm lang. Volgend kenmerk kan met een sterke loupe waargenomen worden: achter de bek zitten 8 tot 10 vertikale rijen papillen, waarvan de tweede, de vierde en de laatste ver door lopen onder de onderste horizontale rij.

Kleur: het lichaam, dat iets slanker en doorzichtiger is dan van het dikkopje, is met oranje stipjes bezet. De mannetjes hebben in de paaitijd 7 tot 9 fijne, donkere dwarsbanden op de flanken. Op de achterrand van de eerste rugvin zit een zwarte vlek.

Algemeen.

Makreel *Scomber scombrus* Linné, 1758

Fr.: Macquereau; E.: Mackerel; D.: Makrele

Max. tot 66 cm (Wheeler) De eerste rugvin bezit 10 tot 13 stevige vinstralen.

Kleur: de rugzijde is blauwgroen met zwarte lijnen en vlekken. De buikzijde is witachtig.

Let ook op voor de Spaanse makreel (*Scomber japonicus* Houttuyn, 1782). Te herkennen aan zijn talrijke ronde vlekjes en op de eerste rugvin, die 9 of 10 vinstralen bevat. Heeft een zwemblaas, in tegenstelling tot de vorige soort.

Zwarte vis *Centrolophus niger* (Gmelin, 1789)

Fr.: Centrolophe; E.: Blackfish; D.: Schwarzfisch

Tot 100 cm maximum. De kop is stomp. De anaalvin bestaat uit 3 stevige en 20 tot 22 zachte vinstralen. De rugvin bestaat uit 10 stevige en 27 tot 31 zachte vinstralen.

Kleur: de rug en flanken zijn zwart of donkerbruin, de buik is zilverachtig.

Zeer zeldzaam. Slechts één recente vangst, in de nacht van 24 op 25.10.1983 door de spanvissers 0.211 en 0.184 op de Ravelingen.

Tarbot *Scophthalmus maximus* (Linné, 1758)

Loc.: Terrebut, samen met de volgende ook 'rarevis'
Fr.: Turbot; E.: Turbot; D.: Steinbutt
Max. 100 cm lang. Ogen aan de linkerzijde. Het ruitvormig lichaam is schubloos, maar bedekt met stompe, benige doornen. Het eerste paar stralen van de rugvin zijn iets vertakt en alleen het uiteinde van deze stekels zijn vrij van het vinmembraan.
Kleur: is meestal zandkleurig met donkere vlekken.
Vrij algemeen, vooral jonge exemplaren.

Griet *Scophthalmus rhombus* (Linné, 1758)

Loc.: samen met de vorige soort ook 'rarevis'
Fr.: Barbue; E.: Brill; D.: Glattbutt
Tot 75 cm lang. Ogen aan de linkerzijde. Het ovale, gladde lichaam is bezet met kleine schubben. De eerste stralen van de rugvin zijn vertakt en voor de helft vrij van het vinmembraan.
Kleur: zandkleurig gevlekt.
Vrij algemeen.

Scharretong *Lepidorhombus whiffiagonis* (Walbaum, 1792)

Loc.: Schotse schar, Schotse schulle
Fr.: Cardine franche; E. Megrim; D.: Flügelbutt
Tot 60 cm lang. Ogen aan de linkerzijde. Grote bek, naar voor stekende onderkaak. Grote ogen. Het langwerpige lijf voelt erg slap aan en is doorschijnend. De zijlijn loopt in een grote boog boven de borstvin.
Kleur: geelbruin of roze-grijs, eventueel met donkere vlekjes.
Zeer zeldzaam.

Noorse dwergbot *Phrynorhombus norvegicus* (Günther, 1862)

Fr.: Phrynorhombe de Norvège; E.: Norwegian topknot
Tot 12 cm. Ogen aan de linkerzijde. Deze slanke vis heeft een gladde huid. De rugvin begint ter hoogte van het voorste oog.

Rugvin en anaalvin zijn niet verbonden met een membraan aan de staartwortel, maar vormen aan de buikzijde, ter hoogte van de staartwortel een lob. De zijlijn loopt met een kleine boog boven de borstvin.

Kleur: is geelbruin van kleur met onregelmatige donkere vlekjes
Eénmaal gevangen in 1913.

Een andere soort, de Gewone dwergbot (*Phrynorhombus regius* (Bonnaterre, 1718)), is enkele keren dicht bij ons faunagebied gevangen. Verschilt van de vorige soort door de verlengde eerste vinstraal van de rugvin.

Schurftvis *Arnoglossus laterna* (Walbaum, 1792)

Loc.: Vroeger sprak men van de "Vervloekte toenge"

Fr.: Fausse limande; E.: Scaldfish; D.: Lammzunge

Max. tot 19 cm. Slanke vis met de ogen aan de linkerzijde. De eerste 5, 6 vinstralen van de rugvin zijn gedeeltelijk vrij van een membraan. De zijlijn loopt in een grote boog boven de borstvin.

Kleur: geelbruin met donkere vlekjes.

Minder algemeen.

Gevlekte griet *Zeugopterus punctatus* (Bloch, 1787)

Fr.: Targeur; E.: Topknot; D.: Haarbutt.

Tot 25 cm. Ogen aan de linkerzijde. Deze brede vis voelt behaard aan. De rugvin begint zeer dicht bij de bovenkaak.

Anaalvin en rugvin vormen een lob onder de staartvin. De buikvinnen zijn verbonden met de anaalvin.

Kleur: geelbruin met aan weerszijden van de ogen een donkere band. Eveneens een donkere vlek juist boven het midden van de zijlijn.

Zeer zeldzaam in onze wateren.

Pladijs of schol *Pleuronectes platessa* Linné, 1758

Loc.: Platje, Ploate

Fr.: Plie, Carrelet; E.: Plaice; D.: Scholle

Max. tot 91 cm. Op onze kust werd in 1984 door de bemanning van de O.481 een 87 cm grote pladijs gevangen. Hij woog 8 kg 250 gr en was 11 jaar oud.
Ogen aan de rechterzijde. De huid is glad. Op de kop zit een kam met 4 tot 7 stompe doornen.
Kleur: bruinachtig met roodachtig-oranje vlekken.
Zeer algemeen.

Bot *Platichthys flesus* (Linné, 1758)

Loc.: But

Fr.: Flet; E.: Flounder; D.: Flunder.

Tot 50 cm lang. Ogen zitten meestal (in 2/3 van de gevallen) aan de rechterzijde. De huid is glad, maar op de zijlijn en op de basis van de rug- en anaalvin zitten kleine stekeltjes. De zijlijn loopt in een kleine boog boven de borstvin.
Kleur: bruin-, grijsachtig of zelfs groenbruin met onregelmatige oranje vlekjes.
Algemeen vlak tegen de kust. Dringt ook de inhammen binnen.

Schar *Limanda limanda* (Linné, 1758)

Loc.: Schulletje, Zandschulle, Scharre.

Fr.: Limande; E.: Dab; D.: Kliesche

Max. 40 cm. Ogen aan de rechterzijde. De huid voelt ruw aan als men van de staart naar de kop wrijft. De zijlijn loopt boven de borstvin in een grote boog.

Kleur: lichtbruin tot zandkleurig met kleine onregelmatige, donkere vlekjes.

Algemeen.

Tongschar *Microstomus kitt* (Walbaum, 1792)

Loc.: Steenschulle, steenschar, melktong

Fr.: Sole limande; E.: Lemon sole; D.: Rotzunge

Max. tot 65 cm. Kleine kop. Ogen aan de rechterzijde. De kleine mond komt niet voorbij het oog. Zijn huid is glad.

Kleur: bruin, met onregelmatige donkere en geelachtige vlekken.

Niet algemeen.

Hondstong *Glyptocephalus cynoglossus* (Linné, 1758)

Loc.: Miete

Fr.: Plie cynoglosse; E.: Witch; D.: Hundszunge

Max. tot ongeveer 55 cm. Slanke vis met kleine kop. De ogen bevinden zich aan de rechterzijde. Mond reikt niet tot aan het oog. De zijlijn loopt met een kleine boog boven de borstvin.

Kleur: grijsachtig bruin met een donkere vlek op de borstvin. Zeer zeldzaam. Eenmaal gevangen, in 1982, op de Akkaertbank door O.190.

Lange schar *Hippoglossoides platessoides* (Fabricius, 1780)

Fr.: Fausse sole; E.: Long rough dab; D.: Doggerscharbe

Max. 45 cm. Ogen groot en aan de rechterzijde. Bek reikt tot het midden van het oog. Langwerpig lichaam. De zijlijn is bijna recht.

Zeer zeldzaam, slechts éénmaal vastgesteld.

Heilbot *Hippoglossus hippoglossus* (Linné, 1758)

Loc.: Edelbut, Elebut

Fr.: Flétan; E.: Halibut; D.: Heilbutt

Max. tot 250 cm. De ogen zitten aan de rechterzijde en de bek komt ongeveer tot het midden van het dichtsbijzijnde oog. De zijlijn loopt in een grote boog boven de borstvin. De staartvin is recht of iets concaaf (holrond).

Zeer zeldzaam. Op 14.01.1977 werd door de O.142 een exemplaar van 13 kg gevangen.

Tong *Solea solea* (Linné, 1758)

Fr.: Sole; E.: Sole; D.: Seezunge

Tot 60 cm. De ogen zitten aan de rechterzijde. De voorste neusopening (aan de blinde zijde) is een weinig groter dan de tweede neusopening.

Kleur: variabel. Meestal zandkleurig. Zwarte vlek aan het bovenste uiteinde van de borstvin.

Algemeen.

Franse tong *Solea lascaris* (Risso, 1810)

Loc.: Wilde tong

Fr.: Sole pole; E.: Sand sole; D.: Sandzunge

Tot 35 cm. Ogen aan de rechterzijde. Voelt ruwer aan dan de gewone tong. De voorste neusopening (aan de blinde zij) is groot en is met een franjekrans omgeven. De laatste vinstraal van rug- en anaalvin is met een membraan aan de staartvin verbonden.

Kleur: geelbruin. In het midden van de borstvin bevindt zich een zwarte vlek.

Zeer zeldzaam.

Dwergtong *Buglossidium luteum* (Risso, 1810)

Fr.: Petite sole jaune; E.: Solenette; D.: Zwergzunge

Tot 13 cm. Ogen aan de rechterzijde. De borstvin aan de blinde zijde is weinig ontwikkeld. De laatste vinstraal van de rug- en anaalvin zijn niet met een membraan aan de staartvin verbonden.

Kleur: zandkleurig met een gele schijn. In de rug- en anaalvin is er om de 5 tot 6 stralen een zwarte straal.

Niet zeldzaam.

Trekkervis *Balistes carolinensis* (Gmelin, 1789)

Fr.: Baliste; E.: Trigger-fish; D.: Drückerfisch.

Tot ongeveer 40 cm. Het lichaam is hoog en zijdelings samengedrukt. De bek is klein, maar de tanden zijn groot en stevig. De eerste rugvin bestaat uit 3 stekels; de eerste is groot en ruw en kan met behulp van de tweede stekel in verticale stand vergrendeld worden. De buikvinnen zijn afwezig: in plaats daarvan zien we een grote stekel gevolgd door een rij kleinere die met een membraan verbonden zijn. De staartvin is gevorkt.

Kleur: variabel. Grijs-, groenachtig of groenbruin. De exemplaren die we het meest binnenkregen waren grijsachrig. Voor boven het oog zitten groene en/of blauwe strepen.

Zeldzaam.

De laatste jaren werden verschillende exemplaren op de kust gevangen. Wordt door de vissers dikwijls verward met de zonnevis of de maanvis.

Maanvis *Mola mola* (Linné, 1758)

Fr.: Posson-lune; E.: Sun-fish; D.: Mondfisch

Tot 400 cm. In de Noedzee kleiner. Het lichaam is hoog en rondachtig. De bek is klein. De rug- en anaalvin zijn groot en de toppen zijn afgerond. De buikvinnen ontbreken. De staartvin is weinig ontwikkeld en is verbonden met de rug- en anaalvin.

Kleur: de rug is grijsachtig, de buikzijde is lichter en zilverachtig. De rug- en de anaalvin zijn donkerder.

Zeer zeldzaam op onze kust. De recentste vondst betrof een aangespoeld exemplaar in 1979.

INDEX VAN DE NEDERLANDSE SOORTNAMEN

A		F	
Aal	10	Fint	12
Konger-	10	Franse tong	42
Moer-	10		
Adderzeenaald	23	G	
Ansjovis	12	Geep	19
		Makreel-	19
B		Gehoornde slijmvis	33
Baillon's lipvis	32	Gemarmerde sidderrog	6
Blauwe wijting	15	Gestreepte poon	24
Blonde rog	8	Gevlekte gladde haai	4
Bokvis	28	Gevlekte griet	40
Bolk		Gevlekte lipvis	31
Dwerg-	15	Gevlekte rog	7
Steen-	15	Gewone sidderrog	6
Bot	41	Gewone zeebrasem	28
Botervis	34	Gladde haai	4
Braam	27	Gladde rog	7
Brakwatergrondel	36	Glasgrondel	36
		Golfrog	8
D		Goudharder	30
Dikkopje	37	Grauwe poon	24
Diklipharder	30	Griet	39
Doornhaai	5	Gevlekte -	40
Driedoornige stekelbaars	21	Groene zeedonderpad	25
Driedradige meun	17	Groenlandse haai	5
Dunlipharder	30	Grondel	
Dwergbolk	15	Brakwater-	36
Dwergtong	42	Glas-	36
		Kleurige -	37
E		Lozano's -	38
Elft	12	Zwarte -	36
Engelse poon	24	Grootoogrog	8
		Grote pieterman	32
		Grote zeenaald	21

H		Kleurige grondel	37
Haai		Kliplipvis	31
Doorn-	5	Knorhaan	24
Gevlekte, gladde -	4	Kongeraal	10
Gladde -	4	Koningsvis	20
Groenlandse -	5	Koning van de poon	29
Hamer-	5	Koolvis	16
Haring-	11	Koornaarvis	20
Honds-	3	Kleine -	20
Ijs-	5		
Kat-	3	L	
Neus-	2	Lange schar	42
Reuze-	2	Leng	18
Ruwe -	4	Lipvis	
Toon-	4	Baillon's -	32
Vos-	3	Gevlekte -	31
Hamerhaai	5	Klip-	31
Harder		Roze -	31
Diklip-	30	Zwartoog-	32
Dunlip-	30	Lozano's grondel	38
Goud-	30		
Haring	11	M	
Harnasmannetje	25	Maanvis	44
Heek	18	Makreel	38
Heilbot	42	Makreelgeep	19
Hondshaai	3	Meun	
Hondstong	42	Driedradige -	17
Horsmakreel	27	Vierdradige -	17
Houting	13	Vijfdradige -	17
I		Moeraal	10
Ijshaai	5	Mul	29
		Murene	10
K		N	
Kabeljauw	14	Neushaai	2
Kathaai	3	Noorse dwergbot	39
Kleine koornaarvis	20	Noorse zandspiering	35
Kleine pieterman	33		
Kleine zeenaald	22		
Kleinoogrog	8		

O		Kleinoog-	8
Ombervis	29	Pijlstaart-	9
		Stekel-	7
		Ster-	9
P		Roze lipvis	31
Paling	10	Ruwe haai	4
Pieterman			
Grote -	32	S	
Kleine -	33		
Pijlstaartrog	9	Sardien	11
Pitvis	35	Schar	41
Raster-	36	Lange -	42
Pladijs	40	Scharretong	39
Pollak	16	Schol	40
Poon		Schurftvis	40
Engelse -	24	Sidderrog	
Gestreepte -	24	Gemarmerde -	6
Grauwe -	24	Gewone -	6
Rode -	23	Slakdolf	26
Prik		Slijmvis	33
Rivier-	1	Gehoornde -	33
Zee-	1	Smelt	35
Puitaal	19	Snotolf	26
		Spiering	13
		Sprot	11
R		Steenbolk	15
Rasterpitvis	36	Stekelbaars	
Reuzehaai	2	Driedoornige -	21
Rivierprik	1	Zee-	21
Rode bandvis	29	Stekelrog	7
Rode poon	23	Sterrog	9
Rode zeebrasem	28	Steur	10
Rog			
Blonde -	8	γ	
Gemarmerde sidder-	6	Tarbot	39
Gevlekte -	7	Tong	42
Gewone sidder-	6	Dwerg-	43
Gladde -	7	Franse -	43
Golf-	8	Honds-	42
Grootoog-	8	Tongschar	41
		Toonhaai	4
		Trekkervis	43
		Trompetterzeenaald	22

V		Zwarte grondel	36
Vierdradige meun	17	Zwarte vis	38
Vijfdradige meun	17	Zwartooglipvis	32
Vleet	7		
Vorskwab	18		
Voshaai	3		
W			
Wijting	14		
Blauwe -	15		
Wormzeenaald	22		
Z			
Zalm	13		
Zandspiering	34		
Noorse -	35		
Zeebaars	26		
Zeebrasem			
Gewone	28		
Rode -	28		
Zeedonderpad	25		
Groene -	25		
Zeeduivel	14		
Zeeëngel	6		
Zeeforel	13		
Zeekarper	27		
Zeenaald			
Adder-	23		
Grote -	21		
Kleine -	22		
Trompetter-	22		
Worm-	22		
Zeepaardje	23		
Zeepaling	10		
Zeeprik	1		
Zeestekelbaars	21		
Zeewolf	34		
Zonnevis	20		